

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▾ 4285 AV WOUDRICHEM ▾ info@woudrichemvesting.nl ▾ JAARGANG 18 ▾ 15 JUNI ▾ 2020

HORECA EN VISSERIJMUSEUM
WERKEN SAMEN OM ALLE
VERWACHTE TOERISTEN EEN NATJE
EN EEN DROOGJE TE BIJEN.

DE 3E CONTAINER IS ONDERWEG NAAR
DE VESTING. DEZE KEER VOOR PAPIER.
HEEFT U GEEN PLEK MEER?
LAAT ZIEN, STUUR ONS EEN FOTO!

WIE DE JEUGD HEEFT, HEEFT DE
TOEKOMST. MAAR HOE ZIEN ZIJ
HUN TOEKOMST BINNEN HET
NIEUWE NORMAAL?

HEEFT U EEN IDEE VOOR DE HOGE
MAASDIJK VOOR ALS PLAN 'OP 'T LOEF'
WORDT AFGEWEEZEN?
ST. ROHM LUISTERD GRAAG.

'STADSVRIJHEID' DAT WAS DE NAAM
VAN DE MIDDELEEUWSE WIJK NET
BUITEN DE VESTING. HUGO PETER
VERTELT ER MEER OVER.

POP-UP IN ARSENAAL

Het leegstaande Arsenaal wordt ingericht als eetlokaal annex grand café. Binnen en buiten kunnen mensen lunchen, dineren en van koffie genieten. Het tijdelijke restaurant zal hoofdzakelijk werken met streekproducten. De pop-up zal gefaseerd starten. Vanaf komend weekend zijn gasten overdag welkom, in juli ook 's avonds.

Nu de stroom toeristen weer op gang komt en iedereen anderhalve meter afstand moet houden, heeft de vesting een tekort aan plekken om mensen wat te eten en te drinken te bieden. Tegelijkertijd staat door het vertrek van de Arjan van Dijkgroep de benedenverdieping van het Arsenaal leeg. De kans dat er zich in deze coronatijden een nieuwe exploitant aanbiedt, lijkt zeer klein.

Vandaar dat de ondernemersvereniging Woudrichem en de verhuurder van de ruimte, het Visserijmuseum, de handen ineen hebben geslagen om met de gezamenlijke horeca in en rond de vesting een oplossing uit te werken voor 'het toeristenprobleem'.

Met twee terrassen (voor en achter) en binnen plek voor zestig personen, biedt het Arsenaal voldoende ruimte.

Na een brede en open selectie, bleken uiteindelijk Patrick de Rade (Kruiden en Jasmijn) en Jop Duyvendak (Schering en Inslag) bereid om een pop-up formule in het Arsenaal uit te werken. Het bijzondere aan dit eetlokaal annex grand café is, dat er in hoofdzaak met producten uit de streek gewerkt gaat worden.

In de middag is het team van Schering en Inslag aan zet met koffie, thee en lunchgerechten. De avonden worden door de medewerkers van Kruiden en Jasmijn ingevuld. Zij willen de gerechten zoveel mogelijk op hout en houtskool bereiden. Hout geeft meer smaak aan een product. Verder denken de uitbaters aan een podium voor muziek, theater, debat en discussie.

Komende week worden de puntjes op de i gezet. Het pop-up restaurant is van dinsdag t/m zondag open. Aan het eind van dit jaar volgt de evaluatie.

BLIJF GEZOND EN BLIJF FIT
IEDERE DINSDAGAVOND OM 19:00 UUR BIJ INGANG
CAMPING KOMEN EEN AANTAL VESTINGBEWONERS OM
ONDER LEIDING VAN ANS NIEUWHUIZEN EEN WORKOUT
TE DOEN. DEELNAME IS GRATIS EN ER IS NOG PLAATS.

VAN DE REDACTIE
'T POORTAOL ZIT DUIDELIJK IN DE LIJF. ZO KREGEN WE DEZE WEEK VEEL MEER ARTIKELN AANGEBODEN DAN WE KONDEN PLAATSEN. DAAR ZIJN WE NATUURLIJK REUZE BLIJ MEE WANT HET BETEKENT DAT 'T POORTAOL DOOR DE VESTING GEDRAGEN WORDT EN DAT WE ALS MEDIUM EEN ROL SPELEN BIJ ZAKEN DIE DE INWONERS BEZIG HOUDEN. ANDERZIJD MOESTEN WE KIEZEN EN DAT DOET ZEER. MAAR NIET GETREURD DE AFVALLERS KOMEN NOG WEL IN EEN VOLGENDE EDITIE AAN DE BEURT. IN DIT NUMMER VOORAL RUIMTE VOOR DE JEUGD. WE HEBBEN EEN NIEUW REDACTIELID DIE DE GEMIDDELDE LEEFTIJD VAN DE REDACTIE FLINK NAAR BENEDEN SCHROEFT. HIJ SCHREEF EEN ARTIKEL OVER HOE DE JEUGD TEGEN HET NIEUWE NORMAAL KIJKT. EN WE ONTVINGEN EEN INTERESSANT VERHAAL OVER DE OUDE WIJK 'STADSVRIJHEID' VAN EEN ZESTIEN JARIG AANSTORMEND TALENT.

PAPIERCONTAINERS UITGESTELD

Vanaf 1 juli was het de bedoeling om in heel Altena oud papier op te halen met containers. Inwoners van de voormalige gemeente Woudrichem zouden daarvoor in juni een papiercontainer ontvangen. Vanwege het coronavirus bleek deze planning niet haalbaar. Vestingbewoners krijgen na de zomer een brief van de gemeente Altena over de papier-container.

Ongeveer een derde deel van de woningen in de vesting heeft geen tuin met schuur, geen achterom of garage. Sommigen hebben zelfs geen 'plotske' of balkon. Toch verwacht de gemeente dat iedere vestingbewoner na de zomer oud papier in een grote of kleine papiercontainer gaat verzamelen. Die container mag in principe niet op de openbare weg blijven staan.

Is dit bij u dus niet mogelijk of erg lastig te realiseren stuur dan een fotootje naar de redactie. Wij brengen opmerkelijke en lastige situaties in beeld. info@woudrichemvesting.nl

JEUGD OVER HET NIEUWE NORMAAL

ALEXANDRA VAN DROOGE

MIKE VAN HASSEL

MILL VAN GAMMEREN

SVEN VAN HASSEL

FLEUR HAVERKORT

In Nederland is de economie stapje voor stapje weer aan het opbouwen en langzamerhand ontstaat er een 'nieuw' normaal. Meningingen en opvattingen hierover vliegen je op televisie, radio en in kranten om de oren. Dit zijn vaak de mening van volwassenen. Het Poortaal vroeg daarom aan vijf Woerkumse jongeren naar hun mening over de huidige situatie en wat ze graag anders zouden willen zien na de corona-crisis.

"Wanneer het coronavirus minder aanwezig is in de samenleving gaan we waarschijnlijk weer terug naar het 'oude' normaal. Het lijkt me slim om dan nog

een tijdje mensen erop te wijzen vaak hun handen te wassen en tegelijkertijd te kijken hoe het virus zich ontwikkelt", zegt Mill. Ook Fleur lijkt het verstandig om eerst even te wachten met de vlag uithangen. "Er kan zo weer een tweede coronagolf ontstaan en dan zijn we al helemaal ver van huis."

Op zondag 15 maart besloot het kabinet vanwege het coronavirus alle scholen in Nederland te sluiten. Hierdoor kregen docenten de opgave om hun leerlingen zo goed mogelijk thuis online lessen aan te bieden. En dat is gelukt. "Het bevalt me eigenlijk wel", aldus Sven. "Ik zou het prima vinden om na corona ook nog af

en toe online lessen te volgen." Mike: "Fysiek school hebben vind ik fijner, maar het is zeker een goed alternatief ook omdat je reiskosten bespaart."

"HET IS NIET DE TAAK VAN JOS KORTHOUT OM ANDERMANS BLIKJES OF ZAKJES OP TE RUIJEN"

Wat de jongeren niet oké vonden, was de wijze waarop er gedemonstreerd werd op de Dam twee weken geleden. "Dat was niet zo slim", vindt Alexandra, "aangezien de coronamaatregelen totaal niet werden nageleefd. En er zo een nieuwe uitbraak zou kunnen komen."

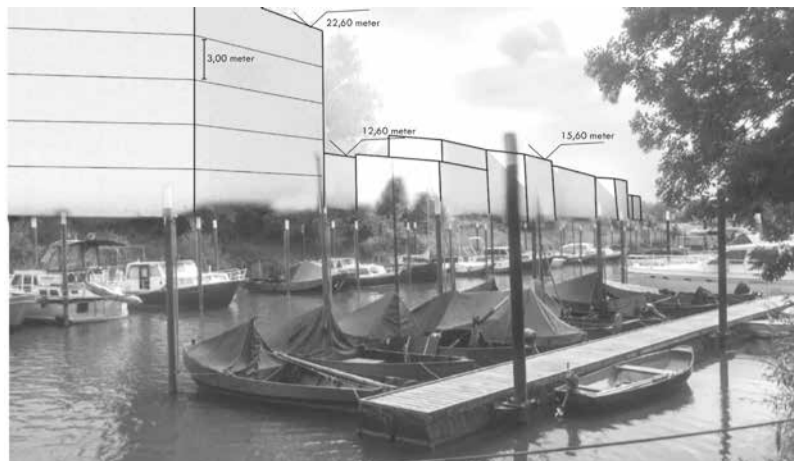
"Als het virus op die manier weer oplaait, wordt de onrust alleen nog maar groter", zegt Mike. Maar hoe hadden de demonstranten dan kunnen protesteren met in achtneming van de maatregelen? De Amsterdamse burgemeester Femke Halsema heeft in overleg met politie ervoor gekozen om niet in te grijpen en de demonstranten hun gang te laten gaan, maar wat zouden de jongeren in haar plaats gedaan hebben? Sven: "Het is momenteel te gevaarlijk om massaal te gaan protesteren, dus ik zou het verplaatsen naar een ander moment." Fleur zou het ook op een andere manier aanpakken:

"Ik zou de mensenmassa meer verspreiden, zodat de 1,5 meter wel gehandhaafd kan worden."

INZETTEN VOOR HET MILIEU

Tenslotte vinden alle jongeren dat in het 'nieuwe' normaal mensen zich meer moeten gaan inzetten voor het milieu. Mill: "Gebruik in plaats van plastic tasjes, stoffen tasjes dat is beter voor de natuur." "Het is niet de taak van Jos Korthout om andermans blikjes of zakjes op te ruimen", zegt Alexandra, "het is een kleine moeite om zelf je rommel in de prullenbak te stoppen."

IDEËN GEVRAAGD VOOR GEBIED OP 'T LOEV

Er zijn veel belangstellenden voor de woningen die volgens plan 'Op 't Loev' gebouwd gaan worden op het voormalige terrein van Fortbouw. Begrijpelijk, wie wil er nu geen geweldig uitzicht op de vesting Woudrichem, Loevestein en Maas, Waal en Merwede.

Maar er valt meer over te zeggen, vindt stichting Respectvolle Ontwikkeling Hoge Maasdijk (ROHM).

Respect voor de historische vestingstad, slot Loevestein, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de rivieren, dat vindt de stichting belangrijk bij de ontwikkeling van dit gebied.

Net als iedereen vindt ook zij de oude vervallen loodsen die op het bedrijventerrein staan lelijk en dat ze daar weg moeten. Een aantal jaren geleden is de Visie Woudrichemse Waterkant tot stand gekomen, een maatschappelijk breed gedragen visie waar gemeente, provincie en

belanghebbenden hun goedkeuring aan hebben gegeven. Het project 'Op 't Loev' past niet in deze visie want het is te hoog, te veel, niet veilig en niet passend in de zeer waardevolle omgeving van Loevestein en de vesting Woudrichem. Op korte termijn is het plan financieel aantrekkelijk, op de lange termijn zal het Woudrichem waarschijnlijk geen goed doen, aldus de stichting.

Voor de inwoners van de vesting Woudrichem (verspreidingsgebied 't Poortaal) is het ook belangrijk hoe het gebied eruit gaat zien. We kijken er op uit, we rijden er langs, we varen er langs. De stichting ROHM wacht op dit moment samen met drie andere bezwaarmakende partijen de uitspraak van de Raad van State af. Mocht de Raad van State de bezwaren erkennen, dan zijn er nieuwe kansen. Heb je ideeën over de ontwikkeling van het gebied, laat het de stichting weten in een mailtje naar stichtingrohm@gmail.com

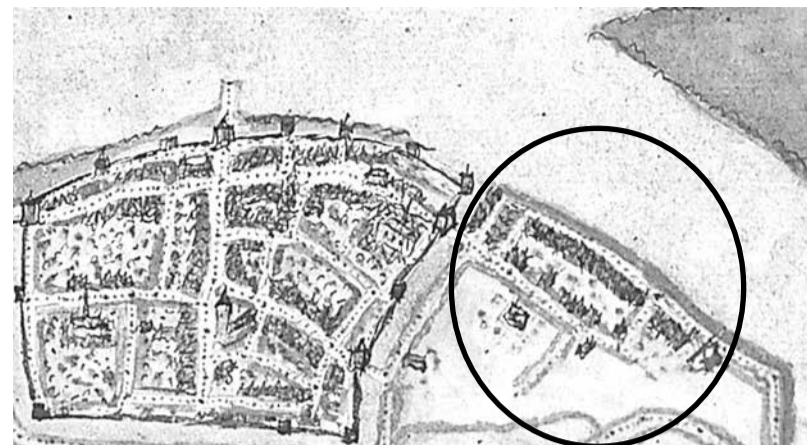
STADSVRIJHEID, HET STAARTJE VAN DE VESTING

Lang geleden stonden er net buiten de vesting huizen op de plek waar de gemeente Altena nieuwbouw wil plegen en waarover de Raad van State nog uitspraak moet doen. Vestingbewoner Hugo Peter Groeneveld (16) heeft zich verdiept in de geschiedenis van de locatie waarop nu nog loodsen van Villa Forte staan. Hier doet hij verslag.

Voor de restauratie van Woudrichem in de tweede helft van de 20e eeuw, voor de bouw van de vestingwallen zelfs (16de eeuw), lag er naast de vesting een wijkje. Destijds had de stad nog haar middeleeuwse muren, maar dit stukje bebouwing viel daar toen buiten. Dat deze plek bebouwd was weten we (onder andere) door een kaart van Jacob van Deventer die in opdracht van Philips II bijna alle Nederlandse steden in kaart heeft gebracht. Aangezien deze kaarten als uitermate betrouwbaar worden gezien en vele andere kaarten hetzelfde beeld weergeven, kunnen we er zeker van zijn dat deze plek echt heeft bestaan. De kaarten die we hebben, noemen de wijk De Stadsvrijheid.

Maar hoe zag deze wijk er dan uit? Zoals je op de kaart kunt zien zou de westelijke, noordelijke en enigszins de zuidelijke kant bebouwd zijn. Het groen dat te zien is op de oorspronkelijke kaart waren grafelijke lenen waar landbouw op werd uitgevoerd. Het stratenplan bestond

KAART VAN JACOB VAN DEVENTER

uit drie rechthoeken waarvan de middelste verreweg de grootste was en het meeste open grond bezat. Ook was er destijds een molen aanwezig op het stukje grond aan de oostelijke kant.

Wat er gebeurd is met deze plek, die honderden jaren als deel van de vesting werd beschouwd, is niet zeker.

Zoals sommigen zullen weten heeft Woudrichem het zwaar gehad tijdens de Tachtigjarige oorlog. Verovering na verovering en daar bovenop nog een brand en een bittere winter. Of de Stadsvrijheid tijdens één van de veroveringen is vernietigd of simpelweg uit de weg is geruimd met de komst van de stadswallen, kan niemand zeggen.

Als ik mijn eigen theorie zou mogen suggereren, zou ik zeggen dat de plek mogelijk hetzelfde lot heeft ondergaan als veel andere bebouwing buiten stadsmuren in die tijd. Als je een stad

wilt verdedigen wil je namelijk niet dat er beschutting is voor je aanvaller, wat vaak de reden was om dit soort plekken buiten de muren plat te leggen al voordat de vijand arriveerde.

Natuurlijk kan het even goed geweest zijn dat de wijk simpelweg is afgebrand en nooit meer is opgebouwd met de komst van de stadswallen.

Zouden we dit stukje geschiedenis weer terug kunnen brengen? Dat het heeft bestaan is veel zekerder dan de historische haven. En de gemeenteraad Altena wil er hoe dan ook huizen bouwen dus waarom niet?

Misschien als een echte historicus (en niet een geïnteresseerde puber) het onderzoekt, is het mogelijk dat we zelfs wat uitvinden over hoe de huizen er uit zouden hebben gezien. Deze nieuwbouw hoeft helemaal nog niet zo nieuw te worden.

NOG ÉÉN KEER HET ROER OM

Het kwam door Elly, de zus van Hans. Zij woonde in Engeland en wilde zo'n acht jaar geleden terug. Zij vroeg haar broer om voor haar huizen te bezoeken in Nederland. En zo ging Hans, vanuit Haarlem, op de motor, met een lijstje adressen, op pad. Hij bekeek wat huizen in Gorkum en zocht daarna de brug over. Rechtsaf naar Werkendam? Hij koos ervoor om eerst linksaf te gaan. Naar Woudrichem. In Werkendam is hij nooit meer aangekomen. Toen hij de poort passeerde, de Kerkstraat door was, aan het water stond en terugkeek, belde hij Elly: "Zoek maar niet verder, het wordt Woudrichem".

Zo werd Hans verliefd op de vesting en kwam Elly in de Daalderstraat wonen. Hans en Joyce Zuidam kwamen in de jaren daarna vaker in de vesting, op bezoek bij hun (schoon) zus. Joyce werkte in Haarlem bij de politie als organisatieadviseur, Hans op Schiphol als training specialist bij Luchtverkeersleiding Nederland. Hans' pensioen kwam in zicht en Joyce werkte vanwege de nieuwe landelijke politie, inmiddels door het hele land. "Het is zover", zeiden ze tegen elkaar "we gooien het roer nog één keer om."

En zo ontstond het plan om óók naar Woudrichem te verhuizen. Nu was het Elly's beurt om naar huizen uit te kijken. Het werd het oude Schooltje aan de Bagijnestraat. Toen Joyce binnenstapte, hoorde ze de kinderstemmetjes bijna door de gang schallen. "Ik trok dat huis aan en het paste als gegoten", zegt ze. Dit was het familiehuis dat ze zochten, hier samen oud te worden... Kinderen hebben ze niet, maar voor de neven en nichten is er ruimte genoeg om

te blijven logeren. Ook is er ruimte om een kangoeroewoning te maken voor de ouders van Joyce en om elke eigen plek te hebben. Voor Joyce wordt dat een keramiek-atelier waar ze op termijn workshops en open-atelier-dagen wil gaan organiseren. Ze maakt ook beelden in opdracht. Her en der in het huis staan voorbeelden van haar werk. Prachtig!

Ze verheugen zich op het water. Roeien op de Maas en samen met de kano naar de Biesbosch. Want sportief zijn ze. "We kennen elkaar van het parapenten, ik was haar instructeur", zegt Hans. "We hebben met vrienden nog even een parapenteschool gehad, als hobby." In hun tuin, die verrassend vrij is door de hoge heggen, genieten ze van de geluiden van de Woerkumse rust: winterkoninkjes, schapen en schepen. "Dat klinkt anders dan de vliegtuigen in Haarlem, veel rustiger."

Sponsoring:

Deze Poortaal werd mogelijk gemaakt door twee anonieme inwoners en één bedrijf dat anoniem wenst te blijven. Dank jullie wel!

Voor de volgende uitgaven **zoeken we weer nieuwe sponsoren.** Sponsor bijdrage is 40 euro voor zakelijke sponsoren of minder voor privé personen (en natuurlijk kunt u ook uw naam en/of bedrijf hier vermeld krijgen).

Interesse?

info@woudrichemvesting.nl
Bel of App: 06-53 20 60 99

Redactie:

Annelies Bouman
Monique van de Ven
Lukas van der Klaauw
Ronald van den Ende

Fotografie:

Hannah Schaake

Illustratie Jacoba:

Ronald van den Ende

Drukwerk:

HH Productions - Andel

Correspondentie:

info@woudrichemvesting.nl

DAGBOEK VAN JACOBA

FRAGMENTEN UIT HET FICTIEVE DAGBOEK VAN JACOBA VAN BEIEREN
DOOR CLAUDIA MASER-GRABNER

15 april 1415

Vanmiddag zat ik op het bankje onder de boom en keek uit over het water. Het was warm en als er niemand had gekeken had ik mijn schoenen en kousen even uitgedaan om mijn voeten in het water te verkoelen.

Het is mijn verjaardag vandaag en mijn vader vertelde vanmorgen aan het ontbijt dat ik dit jaar ga trouwen met Jan. Natuurlijk weet ik al 9 jaar dat Jan en ik in het huwelijksbootje stappen maar ik was vergeten dat het in dit levensjaar zou gaan gebeuren. Ik ben het afgelopen jaar zo druk geweest

met lessen Frans en muziek dat ik de tijd vergeten was. Vader vond 14 jaar een mooie leeftijd om te trouwen en moeder knikte.

Ik heb Jan de laatste jaren veelvuldig gezien en ik moet zeggen, met het schaamrood op mijn kaken, met zijn 17 jaar is hij een lust voor het oog! Ik prijs mijzelf gelukkig dat mijn ouders zo'n knappe echtgenoot hebben uitgezocht, maar toch, op het bankje vanmiddag realiseerde ik mij dat mijn jeugd voorbij is. Ik ben nieuwsgierig maar ook een beetje bang over wat mij te wachten staat in mijn volwassen leven.

Jacoba